

1.3.3 Externí hodnocení

Externí hodnocení školy se v českém vzdělávacím systému realizuje jako hodnocení Českou školní inspekcí a hodnocení zřizovatelem.

Hodnocení ČŠI se má dle školského zákona zaměřovat na hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů, dále na naplnění školního vzdělávacího programu a jeho soulad s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem. ČŠI také vykonává kontrolu dodržování právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb, a veřejnosprávní kontrolu využívání finančních prostředků státního rozpočtu.

Při hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání a školských služeb Česká školní inspekce vychází ze zásad a cílů vzdělávání stanovených školským zákonem, přičemž základním kritériem hodnocení má být zejména účinnost podpory rozvoje osobnosti dítěte, žáka a studenta a dosahování cílů vzdělávání. Schválená kritéria hodnocení jsou zveřejňována a v posledních letech jsou více méně konzistentní.¹⁵

Šetření uskutečněná mezi řediteli škol ukazují, že jsou ředitelé s přístupem ČŠI k inspekční činnosti spíše spokojeni a konstatují kontinuální zlepšování. Řada ředitelů nicméně vytýká školním inspektorům přílišný formalismus, důraz na dodržení litery zákona oproti skutečnému zájmu o zhodnocení pedagogické práce školy a subjektivitu hodnocení, tj. absenci jasných kritérií, respektive priorit (např. Černý et al., 2009; STEM/MARK, 2009).

Jak již bylo uvedeno výše, hodnocení školy může provádět také její zřizovatel.¹⁶ V případě zřizovatele se nicméně jedná téměř výlučně o kontrolu hospodaření, pedagogická práce školy je předmětem hodnocení zřizovatele jen ve velmi výjimečných případech. Zde výzkumy ukazují zaměření výlučně na nakládání s penězi a majetkem, personální ukazatele (aprobace, kvalita managementu, stabilita), naplněnost školy (příp. odchody žáků ze školy). Nezřídka se školy posuzují podle množství a charakteru stížností, ale také podle obrazu školy v médiích a na veřejnosti, jejího renomé, dále podle aktivity, vyjádřené např. i žádostmi o dotace apod., a v neposlední řadě podle výsledků kontrol.

1.3.4 Dostupné nástroje a služby pro vlastní hodnocení

V ČR působí několik soukromých subjektů, které nabízejí školám srovnávací testy pro žáky vybraných ročníků v několika oblastech vzdělávání. Některé organizace nabízejí rovněž dlouhodobé programy, které monitorují vývoj výsledků vzdělávání (zjednodušené stanovení přidané hodnoty na základě relativního umístění škol mezi zúčastněnými školami). Podle evidence těchto organizací využívá jejich služby zhruba polovina základních a přibližně třetina středních škol.

---

¹⁵ Kritéria na rok 2014/2015 viz <http://www.csicr.cz/getattachment/272dd1ee-5a0d-4de9-8d5d-8b6cc47152d1>

¹⁶ Hodnocení a kontrolu škol může na základě zmocnění dalšími právními normami kromě ČŠI a zřizovatele provádět celá řada dalších orgánů: odbor školství krajského úřadu, finanční úřad, správa sociálního a důchodového pojištění, zdravotní pojišťovny, hygienická stanice, inspektorát bezpečnosti práce aj. Tyto organizace se nicméně zaměřují na kontrolu specifických náležitostí fungování školy a nejsou předmětem této publikace.